Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XLVII.

Wydana i rozesłana: dnia 8. Sierpnia 1852.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XLVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. August 1852.

Część XLVII.

Wydana i rozesłana dnia 8. Sierpnia 1852.

153.

Patent cesarski z dnia 31. Lipca 1852.

statut o rezerwie ogłaszający.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Łuzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Zważywszy, iż instytut landwerów, w jednej tylko części państwa Naszego istniecy, nie odpowiada obowiązkowi obrony, równomiernie do ludności wszystkich krajów koronnych odnoszącemu się, a mając na celu z szczędzeniem finansów w razie wojny lub nadzwyczajnych wypadków, prędko na stan wojenny uzupełnić wojska Nasze ludźmi w broni wyćwiczonymi, — po wysłuchaniu Naszych ministrów i zasięgnieniu zdania Naszej Rady państwa, stanowimy, co następuje:

Po pierwsze. Zaprowadza się w Naszem wojsku rezerwa, podług załączonego statutu urządzić się mająca, wszystkie kraje koronne, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, obejmująca.

XLVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. August 1852.

153.

Kaiserliches Patent vom 31. Juli 1852,

das Reserve-Statut enthaltend.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

In der Erwägung, dass das nur in einem Theile Unseres Reiches bestehende Landwehr-Institut den Anforderungen einer gleichmässig, die Bevölkerung aller Kronländer umfassenden Leistung der Wehrpflicht nicht entspricht, und in der Absicht, Unser Heer mit Schonung der Staats-Finanzen im Falle eines Krieges oder bei dem Eintritte ausserordentlicher Ereignisse schnell und mit bereits waffengeübten Leuten auf den Kriegsstand ergänzen zu können, — haben Wir, nach Einvernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes anzuordnen befunden, wie folgt:

Erstens. Bei Unserem Heere wird eine nach dem beiliegenden Statute eingerichtete, alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze, umfassende Reserve eingeführt.

Po drugie. Instytut landwerów, gdzie takowy istnieje, zupełnie znosi się wraz ze wszystkiemi doń odnoszącemi się ustawami i rozporządzeniami, od chwili, jak tylko rezerwa zaprowadzoną zostanie.

Mój minister wojny, w porozumieniu z Mojim ministrem spraw wewnętrznych, mają sobie polecone wykonanie rozporządzeń niniejszych i wydanie oraz instrukcyj, w tej mierze potrzebnych.

Dano w Schässburgu, jako miejscu Naszego obecnego pobytu, dnia trzydziestego pierwszego Lipca, w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym drugim, panowania Naszego roku czwartym.

Franciszek Józef.

Hr. **Buol** m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:
Ransonnet m. p.

STATUT O REZERWIE.

§. 1.

Każdy żołnierz, należący do stanu obowiązkowego c. k. armii i do związku państwa monarchii austryackiej, bez różnicy broni i nazwiska wojska lub branszy, winien będzie, po odbytej ośmio-letniej, albo za karę mu wyznaczonej służbie dłuższej, pełnić jeszcze przez dwa lata obowiązek rezerwowy.

Zobowiązanie to, dotycze także i żandarmeryi krajowej, korpusu straży policyjnej wojskowej, korpusu majtków i rzemieślników okrętowych.

Co się tycze Pogranicza wojskowego, nie zmienia się niniejszem tameczny obowiązek do obrony, w ustawie zasadniczej z d. 7. Maja 1850 *) r. określony.

§. 2.

Rezerwowy obowiązek ten, na tem zależy, iż żołnierstwo rezerwowe, w czasie zwyczajnych stosunków, do domu rozpuszczone, w razie wojny lub wypadków nadzwyczajnych, na ciąg stosunków tych, stawić się będzie winno do czynnej służby za nastąpionem zawołaniem.

§. 3.

Lata w służbie czynnej, nad czas obowiązkowy dobrowolnie i domniemalnie odbyte, poczytane będą na rachunek obowiązku rezerwowego.

§. 4.

Żołnierze wysłużeni, jako ochotnicy reangażowani, nie podlegają już więcej, po odbytej na nowo objętej służbie, obowiązkowi rezerwowemu.

Równie też nie podlegają obowiązkowi rezerwowemu także i ci, którzy do dnia obwieszczenia ustawy niniejszej, ze stanu cywilnego do służby za beneficyami ochotnika wstąpili.

---

*) W dzienniku praw państwa z roku 1850. cz. LXXVII, Nr. 243.

Zweitens. Das Landwehr-Institut, wo es besteht, tritt mit allen darauf bezüglichen Gesetzen und Anordnungen von dem Zeitpuncte der Einführung der Reserve an, vollständig ausser Wirksamkeit.

Mein Minister des Krieges ist im Einvernehmen mit Meinem Minister des Innern mit der Vollziehung dieser Anordnungen und dem Erlasse der dazu erforderlichen Instructionen beauftragt.

Gegeben in Unserem Hoflager zu Schässburg, am Ein und dreissigsten Juli im achtzehnhundert zwei und fünfzigsten, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph *m. p.*

Gr. Buol *m. p.* **Bach** *m. p.* **Csorich** *m. p.*

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet *m. p.*

Reserve-Statut.

§. 1.

Jeder dem obligaten Mannschaftsstande der k. k. Armee und dem Staatsverbande der österreichischen Monarchie angehörige Soldat, ohne Unterschied der Waffengattung und der Benennung der Truppe oder Branche, hat nach Vollstreckung der achtjährigen oder der ihm etwa in Folge des Gesetzes strafweise auferlegten längeren Dienstzeit noch eine zweijährige Reserveverpflichtung zu erfüllen.

Diese Verpflichtung erstreckt sich daher insbesondere auch auf die Landes-Gensd'armerie, das Militär-Polizeiwachcorps, das Matrosencorps und die Schiffshandwerker.

*Rücksichtlich der Militärgränze bleibt die, in dem Grundgesetze vom 7. Mai 1850 *) bestimmte Wehrpflicht unverändert.*

§. 2.

Diese Reserveverpflichtung besteht darin, dass die, unter gewöhnlichen Zeitverhältnissen in ihre Heimat entlassene Reservemannschaft verbunden ist, im Falle eines Krieges oder beim Eintritte ausserordentlicher Ereignisse auf die Dauer dieser Verhältnisse über erfolgte Einberufung zur activen Dienstleistung einzurücken.

§. 3.

Die in der activen Dienstleistung über die obgelegene Dienstzeit freiwillig und stillschweigend zugebrachten Jahre, werden bei der Reserveverpflichtung zu Gute gerechnet.

§. 4.

Die als Freiwillige reengagirten ausgedienten Soldaten, unterliegen nach Vollstreckung der neuerdings übernommenen Dienstzeit der Reserveverpflichtung nicht mehr.

Eben so wenig unterliegen diejenigen, welche bis zum Tage der Kundmachung dieses Gesetzes, aus dem Civilstande, gegen die Beneficien eines Freiwilligen eingetreten sind, der Reserveverpflichtung.

**) Im Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, LXXVII. Stück, Nr. 243.*

Przeciwnie zaś, podlegają, po odbytej służbie, obowiązkowi rezerwowemu ci, którzy po obwieszczeniu ustawy niniejszej, albo za beneficyami ochotnika, albo bez takowych, służbę objęli.

§. 5.

Ci, którzy aż do dnia publikacyi ustawy niniejszej, taksę uwolnienia złożyli, niemniej którzy ją następnie złożą, nie ulegają obowiązkowi rezerwowemu.

§. 6.

Po spełnieniu obowiązku rezerwowego, bądź w samej rezerwie, bądź też w służbie czynnej, ustaje już dla żołnierza rezerwowego wszelki nadal obowiązek obrony.

§. 7.

Istniejące w Tyrolu i Vorarlbergu postanowienia osobne, obrony kraju i rzeczy stanu strzelniczego dotyczące, nie są niniejszem naruszone.

§. 8.

W powszechności, każdy żołnierz wcielony będzie do rezerwy tego korpusu, w którym służbę swą ukończył był.

§. 9.

Wcielenie do rezerwy, odbywać się winno z reguły, bez oczekiwania rozporządzenia osobnego, z końcem Grudnia tego roku, w którym żołnierz czas służby swej ukończył.

§. 10.

Co się tycze sposobu wykonania postanowień, w statucie niniejszym zawartych, mianowicie przygotowania wcielenia do rezerwy, z końcem Grudnia każdego roku przeprowadzić się mającego, tudzież wystawienia kart rezerwowych i wydawania ich żołnierstwu, utrzymywania w ewidencyi ludzi do rezerwy wcielonych, nareszcie postępowania, jakie w tym względzie zachować winny korpusy wojskowe i bransze, komendy składów i powiatów werbunkowych, równie też władze polityczne i gminy, wydanym będzie przez ministra wojny, w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych, osobny przepis instrukcyjny.

§. 11.

Żołnierstwo rezerwowe, ulega w sprawach karnych sądownictwu wojskowemu, w sprawach zaś cywilnych, po za okresem czasu pełnienia służby czynnej leżących, sądom cywilnym.

Do wydania żołnierzowi rezerwowemu majątku, złożonego dla niego w sądach cywilnych, tudzież do zawarcia małżeństwa, potrzebnem jest wymagane, pod zagrożeniem skutków prawnych, zezwolenie tej władzy wojskowej, któraby mu takowe udzielić miała, gdyby w służbie czynnej zostawał.

Książki wędrownicze i paszporta podróżowe dla żołnierzy rezerwowych, muszą dla ewidencyi wprzód w komendzie powiatu werbunkowego być zanotowane, co też, że się tak stało, w nich potwierdzić należy.

§. 12.

Żołnierzowi rezerwowemu wolno wstąpić do służby czynnej, jeżeli zupełnie do do służby polowej zdolnym jest.

Dagegen trifft diejenigen, welche nach der Kundmachung dieses Gesetzes, entweder gegen die Beneficien eines Freiwilligen oder ohne dieselben eingetreten sind, nach Vollstreckung ihrer Dienstzeit die Reserveverpflichtung.

§. 5.

Diejenigen, welche bis zum Tage der Publication dieses Gesetzes die Befreiungstaxe erlegt haben, so wie diejenigen, welche sie in der Folge erlegen werden, unterliegen der Reserveverpflichtung nicht.

§. 6.

Nach erfüllter Reserveverpflichtung, es möge dieselbe in der Reserve selbst, oder in activer Dienstleistung vollstreckt worden seyn, hört für den Reservemann jede weitere Wehrpflicht auf.

§. 7.

In Tirol und Vorarlberg bleiben die besonderen Bestimmungen über die Landesvertheidigung und das Schiess-Standswesen unberührt.

§. 8.

Grundsätzlich wird Jedermann in die Reserve desjenigen Militärkörpers eingereiht, in welchem er seine Dienstzeit beendiget hat.

§. 9.

Die Einreihung in die Reserve muss in der Regel ohne hiezu eine specielle Anordnung abzuwarten, mit Ende December jenen Jahres geschehen, in welchem der Soldat seine Dienstzeit vollstreckt hat.

§. 10.

Ueber das Verfahren zum Behufe der Vollziehung der in diesem Statute enthaltenen Bestimmungen insbesondere zur Vorbereitung der mit Ende December jeden Jahres durchzuführenden Einreihung in die Reserve, über die Ausfertigung der Reservekarten und deren Ausfolgung an die Mannschaft, über die Evidenthaltung der, in die Reserve eingereihten Leute, dann über das in dieser Beziehung von Seiten der Truppenkörper und Branchen, der Depot- und Werbbezirks-Commanden, so wie auch von Seiten der politischen Behörden und der Gemeinden zu beobachtende Benehmen, ist eine eigene Instructionsvorschrift von dem Kriegsminister im Einvernehmen mit dem Minister des Innern zu erlassen.

§. 11.

Die Reservemannschaft untersteht in Strafsachen der Militärgerichtsbarkeit; in bürgerlichen Rechtssachen aber ausser der Zeit der activen Dienstleistung den Civilgerichten.

Zur Erfolglassung des für einen Reservemann bei den Civilgerichten erliegenden Vermögens und zur Schliessung einer von demselben einzugehenden Ehe, ist die unter den gesetzlichen Wirkungen erforderliche Bewilligung jener Militärbehörde nothwendig, welche ihm dieselbe zu ertheilen gehabt hätte, wenn er in der activen Dienstleistung stünde.

Wanderbücher und Reisepässe für Reservemänner sind vorher bei dem Werbbezirks-Commando zur Evidenthaltung vorzumerken, und dass es geschehen sei, ist auf denselben zu bestätigen.

§. 12.

Dem Reservemanne steht es frei, zur activen Dienstleistung einzurücken, wenn er vollkommen feldkriegsdiensttauglich ist.

Żołnierz rezerwowy, dobrowolnie do służby wstępujący, będzie jednak winien pozostać w służbie czynnej przez cały ciąg reszty jeszcze czasu obowiązku swego rezerwowego.

§. 13.

Żołnierz rezerwowy, może się dać każdego czasu jako ochotnik zareangażować; w takim razie wolny ma wybór korpusu wojskowego, skoro tylko zdolnym jest do niego, wedle istniejących w tej mierze przepisów.

§. 14.

W razie choroby, każdy żołnierz rezerwowy, ma prawo do pielęgnowania się w szpitalu wojskowym.

§. 15.

Jeżeli żołnierz rezerwowy, pełniąc służbę czynną, i z powodu tejże, stał się realinwalidem, wówczas, podobnie jak każdy żołnierz inny, prawo ma do zaopatrzenia wojskowego.

Przeciwnie zaś niedołężności, którym żołnierz rezerwowy podpadł, nie będąc w stanie czynnym służby, nie dają prawa do zaopatrzenia wojskowego, nawet choćby pielęgnowanym był w szpitalu wojskowym.

§. 16.

Regularne ćwiczenia w broni, nie mają miejsca u żołnierstwa rezerwowego, w służbie czynnej nie znajdującego się.

§. 17.

Rezerwa zawołaną będzie do służby czynnej przez Najjaśniejszego Cesarza, albo całkiem albo w części, w obrębie albo wszystkich albo pojedynczych tylko krajów koronnych. W takim tedy razie, za Najwyższym rozkazem Najjaśniejszego Pana, wyda ministeryum wojny, w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych, każde w należytym zakresie swym, zarządzenia jak najspieszniejsze.

§. 18.

Jeżeli zwołanie rezerwy zarządzonem zostanie, wówczas winny władze, wedle instrukcyi ku temu powołane, ogłosić miejsce, gdzie, i dzień, na którym się żołnierstwo stawić ma ze swemi kartami rezerwowemi.

§. 19.

Przełożeni gmin, obowiązani są zawezwać przed się dotyczących żołnierzy rezerwowych, i im, w obecności dwóch świadków, oznajmić, na którym dniu, i w którem miejscu się takowi stawić muszą; a najwłaściwszym onychże obowiązkiem jest, w razie potrzeby z spółdziałaniem żandarmeryi krajowej, czuwać nad tem, aby żołnierstwo zwołane, wstąpiło w szeregi w terminie wyznaczonym.

Wszelkie trudności, przeciwne wstąpieniu zwołanego żołnierstwa rezerwowego. oznajmione być winny przez przełożonych gminnych władzom powiatowym, przez te władze, z załączeniem dowodów, jakieby może przedłożono, władzom obwodowym. przez które znowu natychmiast zakomunikowane zostaną komendantom powiatów werbunkowych, które je do dalszej wiadomości podadzą korpusom wojskowym.

Władze powiatowe i obwodowe, winny zresztą bezzwłocznie zarządzić wszelkie środki, które z stanowiska swego za stosowne uznają do uchylenia trudności.

Jeżeli po przywróceniu zwyczajnych stosunków, żołnierstwo rezerwowe nazad do domu rozpuszczonem zostanie, wówczas zaopatrzonem być winno paszportami urlopowemi.

Der freiwillig eingerückte Reservemann hat jedoch die ganze noch übrige Zeit seiner Reserveverpflichtung in der activen Dienstleistung zu verbleiben.

§. 13.

Der Reservemann kann sich zu jeder Zeit als Freiwilliger reengagiren lassen; in diesem Falle steht ihm die Wahl des Truppenkörpers frei, in soferne er zu demselben nach den diessfalls bestehenden Vorschriften geeignet ist.

§. 14.

Im Erkrankungsfalle hat jeder Reservemann Anspruch auf die Militärspitals-Verpflegung.

§. 15.

Wenn der Reservemann in activer Dienstleistung steht, in derselben und durch dieselbe realinvalide wird, so hat er wie jeder andere Soldat, auf die Militärversorgung Anspruch.

Dagegen begründen solche Gebrechen, welche den Reservemann ausser der Activität befallen haben, wenn gleich sich derselbe desshalb in der Militärspitals-Verpflegung befinden sollte, keinen Anspruch auf eine Militärversorgung.

§. 16.

Regelmässige Waffenübungen finden in Ansehung der nicht in activer Dienstleistung stehenden Reservemannschaft nicht Statt.

§. 17.

Die Reserve wird zur activen Dienstleistung von Seiner Majestät dem Kaiser ganz oder zum Theile im Bereiche sämmtlicher, oder auch einzelner Kronländer einberufen. In solchem Falle hat über Allerhöchsten Befehl das Kriegsministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern, jedes in seinem Bereiche, die Verfügungen auf das Schleunigste zu treffen.

§. 18.

Wenn die Einberufung der Reserve angeordnet ist, so ist von den hiezu instructionsmässig berufenen Behörden bekannt zu geben, wo und an welchem Tage sich die Mannschaft mit ihren Reservekarten zu stellen hat.

§. 19.

Die Vorsteher der Gemeinden haben die betreffenden Reservemänner vorzurufen, und ihnen in Gegenwart von zwei Zeugen bekannt zu geben, an welchem Tage und Orte sie einrücken müssen, und sind überhaupt zunächst verpflichtet, nöthigenfalls unter Mitwirkung der Landes-Gensd'armerie, darüber zu wachen, dass die einberufene Reservemannschaft an dem bestimmten Termine einrücke.

Alle Anstände, welche die Nichteinrückung einberufener Reservemänner zur Folge haben, sind von den Gemeindevorstehern den Bezirksbehörden, von diesen unter Anschluss der allenfalls beigebrachten legalen Beweisdocumente den Kreisbehörden anzuzeigen, von letzteren aber sogleich den Werbbezirks-Commanden mitzutheilen, welche die Truppenkörper davon in Kenntniss setzen.

Die Bezirks- und Kreisbehörden haben übrigens ohne Verzug die von ihren Standpuncten aus zur Beseitigung der Anstände zweckdienlich erachteten Verfügungen zu treffen.

Wenn nach Wiederherstellung der normalen Verhältnisse die Reservemannschaft in die Heimat rückgesendet wird, so ist sie mit Urlaubspässen zu versehen.

§. 20.

Żołnierz rezerwowy, który przez winę własną zaniedba termin stawienia się, urzędownie mu do wiadomości podany, ukarany będzie w miarę zachodzących okoliczności w drodze dyscyplinarnej; przy szarżach zaś, okoliczność ta uważaną być winna za obciążającą.

Jeżeli zaś zaniedbanie to trwa dłużej nad tygodni sześć, wówczas za dezertera będzie uważany i jako taki ukarany, skoro zostanie schwytanym albo dobrowolnie się zgłosi, wyjąwszy, gdyby był w stanie niestawiennictwo swe zupełnie usprawiedliwić.

§. 21.

Wstępujące żołnierstwo rezerwowe, natychmiast przez lekarza będzie zrewidowane i do tej służby wklasyfikowane, do której wedle fizycznego usposobienia swego jest zdolne.

Jeżeli żołnierz rezerwowy do służby zdolnym się ukazał, wówczas nastąpić winna w powszechności prezentacya jego do tego korpusu wojskowego, do którego rezerwy należy.

§. 22.

W razie potrzeby, może każda część rezerwy, przy własnym korpusie swym mniej potrzebna, do innego korpusu być przydzieloną do użycia, ile możności dawniejszej służbie podobnego.

Celem takowego atoliż rezerwy użycia, otrzymają dotyczące władze wojskowe, zawsze osobne w tej mierze nakazy.

§. 23.

Żołnierz rezerwowy, w skutek zawołania wstępujący, prezentowany będzie w tej samej szarży, którą przy przejściu do rezerwy posiadał, i pobiera też od dnia prezentacyi należytość odpowiednią.

Zamieszczenie szarż, w ten sposób może nad liczbę wypadających, wedle przepisu uskutecznionem być ma.

Żołnierz rezerwowy, dobrowolnie do służby czynnej wstępujący, jeżeli posiada szarżę, dla której nie ma placu otwartego, pozostanie aż do zamieszczenia możliwego, w należytości żołnierza prostego.

§. 24.

W czasie pokoju, z końcem Grudnia każdego roku i bez oczekiwania w tym względzie specyalnego zarządzenia jakiego, należy z abszytem rozpuścić i w ubytek zaciągnąć nietylko żołnierstwo w rezerwie, lecz też i w służbie czynnej zostające, do rozpuszczenia prawo mające.

§. 25.

Wyjątkowe wypuszczenie ze służby żołnierza rezerwowego, wprzód nim odbył obowiązek rezerwowy, zawisł od tych samych warunków i przepisów, co i wypuszczenie żołnierza w rzeczywistem pełnieniu służby zostającego.

§. 26.

Podczas wojny, nie ma miejsca ani przeniesienie do rezerwy, ani też rozpuszczenie z tej lub z służby czynnej.

Jeżeliby przeniesienie regularne do rezerwy i rozpuszczenie żołnierstwa, mającego prawo żądania rozpuszczenia, wstrzymanem, lub wstrzymanie to po przywróceniu normalnego stanu stosunków zniesionem być miało, wtedy wydanem będzie osobne w tej mierze rozporządzenie.

§. 20.

Der Reservemann, welcher durch eigenes Verschulden den ihm ämtlich bekannt gegebenen Einrückungstermin versäumt, ist nach Massgabe der obwaltenden Umstände im Disciplinarwege zu bestrafen, bei Chargen ist dieser Umstand als erschwerend anzusehen.

Erstreckt sich diese Versäumniss über die Dauer von sechs Wochen, so ist er als Deserteur anzusehen, und nach seiner Ergreifung oder Selbstmeldung zu bestrafen, es wäre denn, dass er sein Ausbleiben vollständig zu rechtfertigen vermöchte.

§. 21.

Die einrückende Reservemannschaft ist sogleich ärztlich zu visitiren und für jene Dienstleistung zu classificiren, zu der sie nach ihrer physischen Beschaffenheit die Eignung besitzt.

Wird der Reservemann zum Dienste anwendbar befunden, so hat dessen Präsentirung in der Regel auf jenen Militärkörper zu erfolgen, zu dessen Reserve er gehört.

§. 22.

Im Bedarfsfalle kann jener Theil der Reserve, welcher beim eigenen Körper entbehrlich ist, auch zu einer anderen, der früheren Dienstleistung nach Thunlichkeit analogen Verwendung in Anspruch genommen werden.

Zu einer derartigen Verwendung der Reserve werden jedoch den betreffenden Militärbehörden allemal specielle Weisungen zukommen.

§. 23.

Der über erfolgte Einberufung eingerückte Reservemann wird in jener Charge präsentirt, welche er beim Uebertritte in die Reserve bekleidete, und bezieht daher auch vom Präsentirungstage an, die entsprechende Gebühr.

Die Einbringung der solchergestalt etwa überzählig entfallenden Chargen ist nach Vorschrift zu bewirken.

Derjenige Reservemann, welcher freiwillig zur activen Dienstleistung einrückt, muss, falls er eine Charge bekleidet, und kein derlei Platz offen ist, bis zur thunlichen Einbringung in der Gebühr des Gemeinen verbleiben.

§. 24.

Im Frieden ist mit Ende December jeden Jahres regelmässig und ohne diessfalls eine specielle Anordnung abzuwarten, sowohl die in der Reserve, als in der activen Dienstleistung befindliche Mannschaft, welche auf die Entlassung gesetzlichen Anspruch hat, gegen Ausfertigung des Abschiedes zu entlassen und in Abgang zu bringen.

§. 25.

Die ausnahmsweise Entlassung eines Reservemannes vor vollstreckter Reserveverpflichtung ist von denselben Bedingungen und Vorschriften abhängig, wie die Entlassung eines in activer Dienstleistung stehenden Soldaten.

§. 26.

Während des Krieges findet weder eine Uebersetzung in die Reserve, noch eine Entlassung aus derselben, oder aus der activen Dienstleistung Statt.

Wenn die regelmässige Uebersetzung zur Reserve und Entlassung der darauf im gesetzlichen Anspruche stehenden Mannschaft sistirt, oder nach hergestellten normalen Verhältnissen die Sistirung aufgehoben werden soll, erfolgt hierüber die specielle Anordnung.